

Olli Immonen ps

Kirjallinen kysymys pakolaisaseman ja toissijaisen suojelun lakkauttamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Kansainvälistä suojelua saavan henkilön tarve suojelulle ei lähtökohtaisesti ole elinikäinen, eikä saadun turvapaikan tule olla automaattisesti peruste jäädä Suomeen pysyvästi. On tärkeää, että erityisesti Euroopan ulkopuolelta tulleet ja Suomeen huonosti kotoutuneet pakolaisstatuksen tai toissijaista suojelua saaneet henkilöt palaavat takaisin kotimaahansa rakentamaan omia yhteiskuntiaan heti, kun se on mahdollista.

Väliaikaisen tarpeen turvapaikalle ja suojelulle tulisi raueta tulijan kotimaan poliittisten, sosiaalisten ja humanitaaristen parannusten myötä. Ei ole tarkoituksenmukaista eikä taloudellisesti, kulttuurisesti ja ekologisesti kestävä, että kiintiöpakolais- ja turvapaikkapolitiikalla siirretään pysyvästi väestöä kolmansista maista korkean elintason Eurooppaan. Mikäli kansainvälisen suojelun kriteerit lakkaavat, on perusteltua lakkauttaa oleskelulupa ja palauttaa henkilö takaisin kotimaahansa. Uusia turvapaikkapäätöksiä tehtäessä on puolestaan tärkeää, että oleskeluluvat ovat väliaikaisia ja minimimittaisia ja luvan umpeutuessa tarkasteltaisiin, onko sen jatkamiselle enää perusteita.

Suomessa voidaan lakkauttaa pakolaisasema ja toissijaisen suojelun perusteella myönnetty oleskelulupa, jos henkilö ei ole enää suojelun tarpeessa ja jos olosuhteet, joiden vallitessa hänestä on tullut pakolainen, ovat lakanneet olemasta. Tämän perusteella on tärkeää, että suojelun tarvetta arvioidaan säännöllisesti ja lakkautetaan tarpeettomia oleskelulupia aktiivisesti.

Esimerkiksi Norjassa on viime vuosien aikana alettu lakkauttaa Somaliasta tulleiden pakolaisstatuksia, minkä myötä heidän oleskelulupansa on lakkautettu ja heidät on palautettu takaisin kotimaahansa Somaliaan. Norjan hallitus päätti vuonna 2016, että Somalian tilanne on rauhoittunut siinä määrin, että 1 600 somalin humanitaarinen oleskelulupa voitiin peruuttaa ja palauttaa henkilöt Somaliaan.

Norjan tilastokeskus julkaisi vuonna 2018 kyselytutkimuksensa, jossa selvitettiin, kuinka moni Norjassa vähintään kaksi vuotta asuneista 16—74-vuotiaista humanitaarisista maahanmuuttajista on vierailut kotimaassaan. Somaliasta lähtöisin olevista maahanmuuttajista 24 prosenttia, afgaaneista 40 prosenttia ja irakilaisista peräti 71 prosenttia oli vierailut kotimaassaan. Kyseisistä vierailuista reilusti yli puolet oli kestoltaan yli neljä viikkoa. Kolme neljästä kotimaassaan vierailleesta kertoi matkan tarkoituksen olleen loma.

Kirjallinen kysymys KK 103/2020 vp

Saksassa vuonna 2016 sanomalehdet The Local ja Die Welt raportoivat pakolaisten matkustele- van vanhoihin kotimaihinsa. Saksassa niin kutsutun Hartz-IV-sosiaalituen saajat ovat oikeutettu- ja olemaan poissa rekisteröimispaikkakunnaltaan 21 päivän ajan. Jotkut pakolaiset käyttävät ti- laisuuden hyväkseen vierailukseen kotimaassaan kuten Syyriassa, Afganistanissa tai Libanonis- sa ja palaavat sen jälkeen Saksaan. Saksassa tuen saajien ei lain mukaan tarvitse selvittää viran- omaisille, minne he matkustavat. Norjaan ja Saksaan tulleet pakolaiset matkustavat laajamittai- sesti vierailuille vanhoihin kotimaihinsa. Todennäköisesti tilanne on sama Suomessa.

Mikäli pakolaisstatuksen saanut tai sellaista hakeva henkilö matkustaa vapaaehtoisesti maahan, jonka olojen perusteella hän on suojelua hakenut, henkilön status turvapaikanhakijana tai turva- paikka voidaan perua Geneven pakolaissopimuksen (1951) artiklan 1C nojalla. Turvapaikkape- rusteisen oleskeluluvan on oltava lähtökohtaisesti voimassa vain sen aikaa, kunnes paluu koti- maahan on mahdollista muuttuneiden olosuhteiden myötä. Suomen täytyy seurata aktiivisesti lähtömaiden kehitystä ja palauttaa sellaisia henkilöitä, joiden kotimaan turvallisuustilanne on muuttunut paremmaksi.

Turvapaikkaperusteisen oleskeluluvan väliaikaisuus ja tehokkaasti toimivat palautukset vähen- täisivät turvapaikkahakemuksia, eikä Suomi tämän osalta toimisi turvapaikanhakijoille houkutte- levana maana. Maailman valtava väestönkasvu tai kolmansien maiden ongelmat eivät helpotu väestönsiirroilla, vaan päinvastoin ennen pitkää romuttavat suomalaisen hyvinvointivaltion.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Aikooko hallitus ohjeistaa Maahanmuuttovirastoa seuraamaan aktiivisesti suojelua naut- tivien henkilöiden lähtömaiden turvallisuustilanteen lisäksi muita oleskeluluvan edellytyk- siä pakolaisaseman ja toissijaisen suojelun lakkauttamiseksi niiltä, jotka eivät enää tarvit- se suojelua?

Helsingissä 26.2.2020

Olli Immonen ps